

Saulėta, diena 55°, naktį 40.
Saulė teka 7:02, leidžiasi 6:10.

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Antradienis, spalio-October 15 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

243

MASKVA PRISIMINĖ CHRUSČIOVO NUVERTIMA

KARALIUS FAISALAS ŽADA NUMUŠTI LABAI PAKILUSIAS NAFTOS KAINAS

KAIRAS. — Sekretorius Kissingeris pareiškė spaudai, kad Saudi Arabijos karalius Faisalas jam pažadėjęs daryti žygių, kad naftą gaminančios valstybės sumažintų naftos kainas. Jis žadėjęs kalbėti su Irano šachu, kad ir jis spaustų kitas naftos valstybes mažinti kainas. Sekretorius Kissingeris, pasikalbėjęs su karaliumi Faisalu, aiškino jam, kad komunizmas gali ateiti į tokias valstybes, kurios bankrutuotų dėl aukštų naftos kainų. Karalius Faisalas, karštas komunizmo priešas, sutikęs su Kissingerio pažiūra, kad Italijai pirmai gresia komunizmo pavojus.

Washington Post paskelbė iš informuotų šaltinių, kad Saudi Arabija jau turėjo kelis pasitarimus su Irano valdžios pareigūnais dėl naftos kainų. Tie pasitarimai buvo slapti. Paskutinis susitikimas įvykęs Prancūzijoje tarp Irano ekonomikos ministro Ario Hushing Ansary ir Saudi Arabijos vidaus reikalų ministro princio Fahdo.

Vakar sekretorius Kissingeris vėl atsikrėdo į Siriją antram susitikimui su prezidentu Assadu. Kissingeris pareiškė spaudai, kad jam pavyko išsiaiškinti Izraelio ir Arabų pozicijas dėl derybų principų ir procedūros. Izraelis sutinka pasitraukti iš arabų teritorijos, tačiau reikalauja iš Egipto, Sirijos ir Jordano politinių sprendimų, kurie sustiprintų Izraelio saugumą.

Kissingeris žada vėl grįžti į Viduriniuosius Rytus lapkričio mėn. pradžioje po svarbaus arabų karalių ir prezidentų suvažiavimo, kuris šaukiamas Maroko sostinėje Rabate spalio 26 d. Izraelyje Kissingeris šį kartą pasitiko piktos dešiniųjų partijų ruoštos demonstracijos. Likud grupė Izraelio parlamente, kartu su religine partija, reikalauja neatiduoti Jordaniui senų žydų miestų prie Jordano upės. Prie dešiniųjų prisidėjo ir buvęs gynybos ministeris Moshe Dayanas.

Sovietai draudžia keisti tautybę

MASKVA. — Sovietų vyriausybė paskelbė dekretą, kuris draudžia nileičiams kaitalioti savo tautybę. Irašyta vidaus pase, kuris išduodamas nileičiams sukakus 16 metų. Dekretas paskelbtas spalio 13 d., nors jis buvo priimtas rugpjūčio 28.

Dekrete sakoma, kad mišrios šeimos vaikas, kurio tėvai yra ne vienos tautybės, gali pasirinkti ir nase iršyti viena iš tautybių: tėvo arba motinos, tačiau, kartą tautybę išrašius, jos nebegali būti keisti.

Manoma, kad dekretas liečia sovietų nileičius, kurių tėvas ar motina yra žydai. Anksčiau tokiu šeimui vaikai išrašydavo ne žydu tautybę, tačiau paskutiniu metu, atsiradus orozai išvažiuoti į Izraelį, daugelis tokių "rusų" ar "ukrainiešių" pradėjo įrodinėti savo žydišką kilmę.

• Sovietų žydai parašė laiška prezidentui Fordui, prašydami užstoti sovietų valdžios persekiojama mokslininką Viktorą Polskį, kurio teismas greit įvyks. Prašymą pasirašė 110 žydų iš Maskvos, Kijevo, Minsko, Tifliso ir Novosibirsko. Žydai sakė, kad Polskis teisiamas už tariamą merginos užgavimą su automobiliu, siekiant įbauginti kitus žydus, kad jie neprašytų emigracijos vizos.

IS VISO PASAULIO

SAIGONAS. — Komunistų atstovas Pietų Vietname paskelbė, kad Viet Congas nesiderės dėl taikos, kol nebus nuverstas P. Vietnamo prezidentas Thieu ir jo draugai. Pulkinkas Vo Dong Giang, Viet Congo kalbėtojas, pasmerkė ir JAV prezidentą Fordą, kuris remia Thieu režimą. Pietų Vietname sustiprėjo demonstracijos prieš Saigono vyriausybę.

AUSTINAS. — Žemės ūkio departamentui prašant, Texas galvijų augintojai atidėjo numatytą veršiukų naikinimą. Buvo pasiūlyta nugalaboti 2,000 galvijų, siekiant pašarų kainų sumažinimo. Prieš planuojamą veršiukų šaudymą protestavo ir Čikagon suvažiavę National Humane Society atstovai, pasisakydami prieš gyvulių beprasmią naikinimą.

TOKIJO. — Bombos sprogiimas sužalojo Japonijos biznio korporacijos Mitsui istaigą Tokijo mieste. Teroristai buvo apie sprogimą iš anksto įspėję ir žmonių aukų nebuvo. Rugpjūčio 20 banaanų sprogimas Mitsubishi bendrovėje užmušė 8 asmenis ir sužeidė 300.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas priėmė Lenkijos pakvietimą atvykti į svečius ir nareiškę vyksias su žmona Betty. Data vizitui nenustatyta, tačiau galimas daiktas, Fordai važiuos į Lenkiją ateinančių metų vasarą, grįždami iš Maskvos.

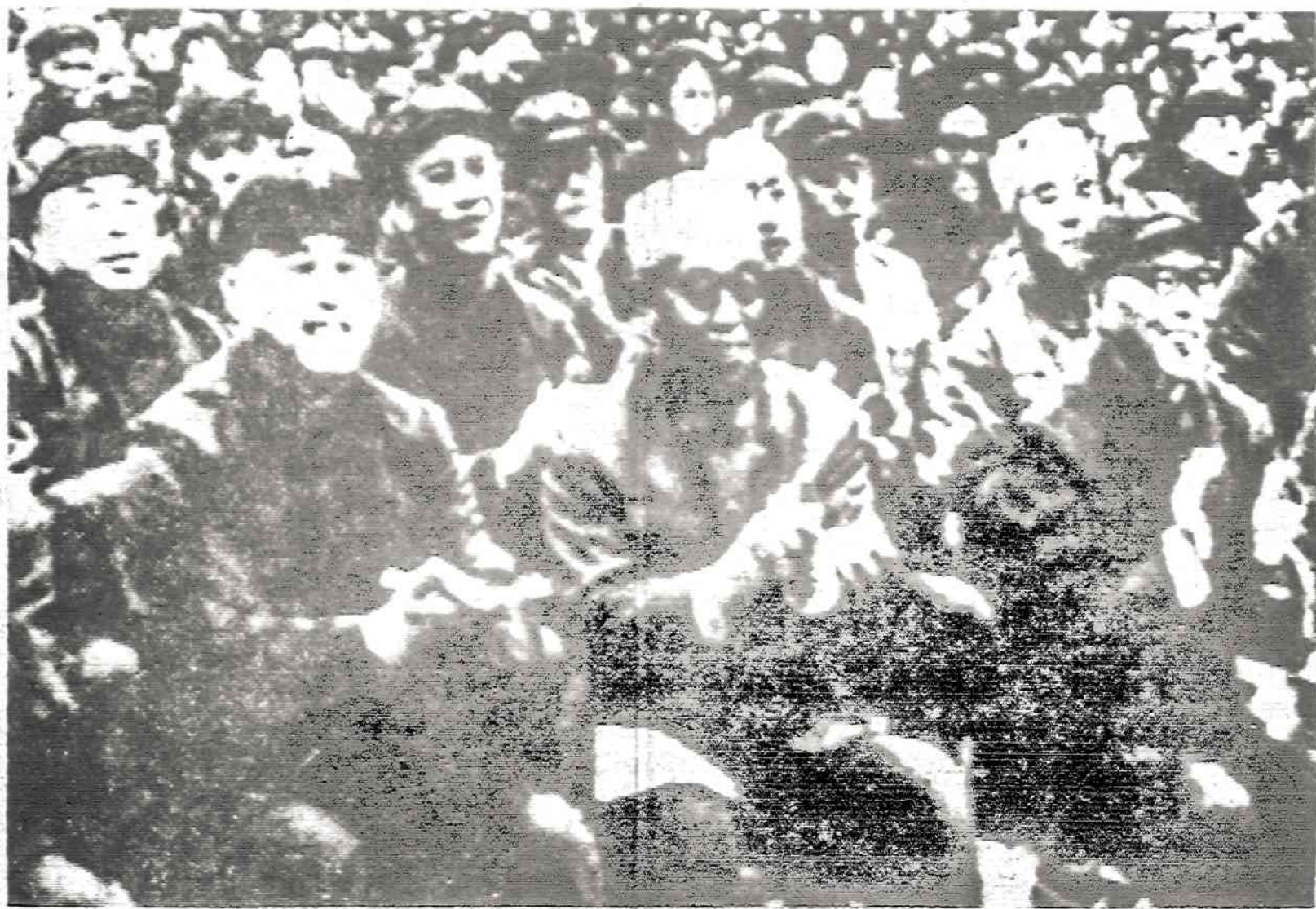
BUENOS AIRES. — Du jauni vyrai Argentinoje rasti nužudytą sušiotomis rankomis. Tai naujos politinio smurto Argentinoje aukos.

WASHINGTONAS. — Energetikos istaigos direktorius John Sawhill pareiškė, kad ateinančią žiemą užteks kuro, jei arabai nepaskelbs naujo boikoto. Didžiausia stoka laukiama natūralių dujų tiekime. Sunkumų gali sudaryti ir angliakasių streikas.

NEW YORKAS. — Čia mirė Ed Sullivan, žinomas televizijos programų dalyvis, buvęs sporto reporteris ir kolumnistas. Jis buvo 73 metų.

Naujai paskirtas armijos štabo viršininkas gen. Frederick C. Weyand.

Kinijos komunistų partijos ir vyriausybės nariai susirinkę švęsti 25 metų komunistinio režimo sukakties. Priekyje kairėje sėdįs Li Teh cheng jau seniai nematytas viešose mitinguose. Jis yra vienas iš penkių partijos vicepirmininkų ir vadovaujį šiaurės rytų kariuomenės apygardai.

Nepriėmė baltų į demonstraciją

BOSTONAS. — Apie 700 negrų Bostone surušė demonstraciją, kurių tikslas paremti mokinių vežiojimą į tolimesnes mokyklas. Negrų eiseną ir mitingą priminė praėjusius buvusius civilinių teisių žygius. Mitingo kalbėtojai reikalavo mokinių vežiojimą išplėsti. Tarp kalbėtojų buvo ir 13 metų mergaitė, kuri ragino tėvus siusti vaikus į mokyklas, nors ir grėstų primušimo pavojus.

Idomu, kad grupė jaunų baltųjų, atžygiavusių padėti negrams demonstruoti, nebuvo priimta į eiseną. Atvykę iš teologijos mokyklos kunigai ir klierikai buvo painformuoti, kad šioje eisenoje reikalingi tik juodi dailniai. Tik trys baltieji, kuriuos užstojo juodos kunigas, galėjo žygiuoti negrų eisenos gale.

Planuoja grąžinti rinkimų auką

NEW YORKAS. — Sen. Jacob Javits pareiškė, kad jis svarsto, ar nereikėtų grąžinti Nelsonui Rockefelleriui 15,000 dol., kuriuos jis gavo kaip auką savo rinkimų kampanijai. Senatūros demokratas opentais, buvęs prokuroras Ramsey Clark, savo kalbose dažnai primena šią milijonieriaus auką sen. Javitsui.

Sen. Howard Cannon, senato taisyklių komiteto pirmininkas, pareiškė, kad jis gali dar karta pašaukti Nelsoną Rockefellerį į komitetą paaiškinti visu tų piniginių dovanų. Komitetas svarsto, ar patvirtinti Rockefelleri viceprezidento pareigoms. Patikrinant kandidato praeti, išskilo piniginių dovanų klausimas, kuris gali kartais kryžiuotis su visuomenės interesais

• Šveicarijoje sekmadienį įvyks referendumas dėl užsieniečių darbininkų Šveicarijoje likimo. Vyriausybė ragino žmones atvesti pasiūlymą, kuris per trejus metus išstumtų užsieniečius iš Šveicarijoje turimų darbų. Šiuo metu Šveicarijoje užsieniečiai iš: Italijos, Ispanijos, Turkijos, Portugalijos sudaro 17% visų gyven-tojų.

Kubos pabėgėlių atviras laiškas

NEW YORKAS. — NYT laikraštyje Kubos pabėgėlių organizacija paskelbė atvirą laišką senatoriams Javits ir Pell, kurie neseniai lankėsi Kuboje ir tarėsi su Fidel Castro ir kitais vadais.

Laiške kubiečiai prašo senatorius apsvaistyti 30,000 politinių kalinių padėti Kuboje. Laiške smulkiai nurodomi visi kalėjimai, koncentracijos stovyklos ir net surašytos kelių šimtų kalinių, vyrų ir moterų pavardės, nurodant jų sveikatos būklę ir kalėjimus, kuriuose jie laikomi. Senatoriai prašomi su tais faktais susipažinti ir tik tada galvoti apie santykių su Kuba atnaujinimą.

MASKVA. — Vienuoliktą Korčnojus-Karpovo šachmatų partiją kandidatų dėl pasaulio čempiono varžybose buvo nebaigta. Sakoma, kad Korčnojus gali šią partiją laimėti.

NAIROBI. — Kenijoje vakar buvo renkamas parlamentas, jau trečias per 10 nepriklausomybės metų.

WASHINGTONAS. — Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Warren Burger kreipėsi į kongresą, prašydamas kokių nors reformų, kurios sumažintų teismuose vis augantį bylų skaičių. Per 5 metus Aukščiausiojo Teismo gautos bylos padidėjo 45%.

Dr. John C. Lungren, atsakinėja spaudos korespondentų klausimus apie savo paciento, buvusio prezidento Nixono sveikatos būklę.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Vakar Washingtone prasi-dėjo Watergate bylos nagrinėjimas. Prokuroras Richard Ben Veniste pradėjo kaltinamojo akto skaitymą.

• Kanados reporteris paskelbė, kad Kinijos vyriausybė nutarusi teisti tris rusus, kurie kovėsi helikopteriu paklydę perskrido Kinijos sieną ir degulį pritrūkę turėjo nusileisti. Sovietų Sąjunga kelis kart reikalavo įgulą grąžinti, tačiau kinai į tuos reikalavimus neatsiliepė.

• Šiaurės jūroje specialūs laivai bando išgelbėti du vyrus, kurie mažame povandeniniame laive išbuvo 275 pėdų jau 44 val. Jų laivas nebegali iškilti.

• Šiaurinėje Airijoje per paskutinį mėnesį nužudyta 16 žmonių. Nuo 1969 metų, kada prasidėjo dabartiniai smurto veiksmai, žuvo 1,076 asmenys. Iš paskutiniųjų 16 aukų 9 buvo katalikai. Užpuolimuose sužeista 20 žmonių.

• Lenkijos komunistų partijos vadas Gierėkas, pats jaunystėje dirbęs Prancūzijos ir Belgijos anglių kasyklose, patarė Amerikai mažiau naudoti naftos, o daugiau — anglių. Lenkijoje mokslininkai ieško pigių kelių, kaip paversti akmenis azglį į skystą kurą.

• Libanas pasiskundė, kad Izraelio artilerija apšaudė penkis Libano kaimus ir sugriovė nemažai namų.

SOVIETŲ 10 METŲ BE CHRUSČIOVO

MASKVA. — Sekmadienį sovietų Pravda paminėjo 10 metų sukaktį nuo Chrusčiovo pašalinimo iš valdžios. Straipsnyje neminimas Chrusčiovo vardas, o tik rašoma apie 1964 m. spalio mėn. įvykusį partijos centro komiteto plenumo posėdį, kuriame nutarta Chrusčiovą išmesti ir išrinkti jo vieton Brežnevą. Pravda rašo, kad tas "posėdis parodė nepalaužiamą partijos valią griežtai laikytis partijos gyvenimo Lenino normų, kurios nesuderinamos su subjektivizmo ir savanorystės apraiškomis". Šie terminai reiškia komunistiniame žargone Chrusčioviui primetą pamėginą daryti nutarimus be kitų partijos vadų pritarimo.

Meksikoje rasti žibalo šaltiniai

MEKSIKA. — Meksikos valstybinės žibalo istaigos direktorius seštadienį paskelbė, kad prie Meksikos įlankos esančiose Tabasco ir Chiapas valstijose buvo rasti dideli naftos šaltiniai. Washington Post žiniomis, tie šaltiniai turi apie 20 milijonų statinių geros rūšies naftos, dvigubai daugiau, negu apskaičiuotas šiaurinės Aliaskos naftos kiekis.

Meksikos naftos reikalų tvarkytojas Antonio Dovali Jeime pareiškė, kad jis dar neturi tikrų duomenų apie naftos kiekį, tačiau šaltiniai yra turtingiausi iki šiol atidengti Meksikoje. ir gali viršyti ir 20 bil. statinių apskaičiavimus.

Amerikos naftos bendrovės ir vyriausybės planuoja labai usidomėti naujais Meksikos naftos šaltiniais. Amerika yra artimiausias Meksikos kaimynas ir sudaro natūralią rinką Meksikos naftai. Prezidentas Fordas spalio 21 d. susitiks su Meksikos prezidentu Echeverris ir naftos klausimai gali būti į jų pasitarimų darbotvarkę. Specialistai kalba, kad tolimesni Meksikos įlankos pakraščiu tyrinėjimai gali parodyti, kad Meksikos įlanka yra dar turtingesnė žibalu už Persijos įlanką.

Penkios valstybės laukia katastrofos

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius Kurt Waldheim apskaičiavo, kad vargštančioms pasaulio valstybėms pagelbėti reikės daug milijonų dolerių, nes jos daugiausia kenčia nuo visą pasaulį palietusios ekonominės krizės. Per šiuos ir ateinančius metus reikės 4.6 bil. dol. paramos, kad atsilikusios tautos nepatektų į katastrofą.

Jungtinių Tautų žiniomis, katastrofa daugiausia gresia 18 valstybių, iš kurių penkios reikalingos greitos paramos: Bengali, Indija, Kenija, Pakistanas ir Tanzanija.

Generalinė J. T. Asamblėja penktadienį išrinko į Saugumo Tarybą penkis naujas nares ateinantiems dvejiems metams: Švediją, Italiją, Gujaną, Tanzaniją ir Japoniją. Iki Naujų Metų savo pareigas taryboje baigs: Austrija, Peru, Kenija ir Indonezija. Stebėtojų teises JT komitetuose gavo Europos Rinka ir komunistinis blokas: Comecon.

MIAMI. — Iš Honduro sugrižęs amerikietis gydytojas Edward Austin pareiškė, kad nuo uragano ir potvynių nukentėję Honduro gyventojai mažai tegausa maisto iš užsienio. Jo žinomame kaime seniūnas pasiėmė geriausius maisto produktus sau, o gyventojams dalino tik ryžius ir pupeles.

Prieš 10 metų, spalio 16 d. rytą, šaltoje migloje, lietuvių lynojant, grupė sovietų darbininkų nukabino nuo viešbučio, stovinčio prieš Kremliaus rūmus, didžiulį Nikitos Chrusčiovo portretą. Vėliau sovietų gyventojai sužinojo, kad naujų komunistų partijos sekretoriumi išrinktas Leonidas Brežnevas. Per 57 metus komunistų režimo Sovietų Sąjungoje tebuvo keturi vyriausieji vadai: Leninas, Stalinas, Chrusčiovas ir Brežnevas. Tik Leninas vienas liko partijos nepasmerktas. Stalinas apkaltintas dėl asmenybės kulto, Chrusčiovas — dėl "subjektivizmo". L. Brežnevo likimas dar nežinomas, nors stebėtojų manymu, jis gali išlikti istorijoje, kaip pirmas bolševikų sistemos vadas, kuris pats pasitraukė iš pareigų. Žinoma, jei jis pasitrauks.

Komunistų partijos politbiure iš 16 narių ne vienas jau yra virš 70 metų: Kosyginas, Suslovas, Podgornis ir kt. Politbiuro narių amžiaus vidurkis yra 65 m. Pats Brežnevas yra 68 m. Pravdos vedamajame rašoma, kad per 10 metų, nuo aų spalio mėn. pasikeitimų, sovietų ekonominė, politinė ir karinė galia vis augo, buvo konsoliduota jos tarptautinė padėtis ir jos įtaka pasauliniuose įvykiuose padidėjo. Brežnevas asmeniškai dalyvavo detantės statyboje. Jis pats derėjosi su Prancūzijos Pompidou, su Vokietijos — Brandtu ir Amerikos — Nixonu. Jis šiame detantės kelyje turi skaitytis ir su sovietų partijoje esančiais detantės priešais, su pramonės ir kariuomenės vadais. Iki šiol jis išsilaikė ir jo padėtis vis tvirtėja, tačiau niekas nežino, kaip toliau riedės įvykių raida.

Brežnevo valdymo laikais sustiprėjo gyventojų persekiojimas, rašytojų kalinimas, opentų uždarinėjimas į bepročių ligonines. Brežnevo laikais įvyko Čekoslovakijos išprievartavimas. •Korespondantai, turį ryšį su paprastais piliečiais Maskvoje ir kitur, rašo, kad daugumas sovietų prisimena Chrusčiovą palankiai. Buvę politiniai kaliniai su dėkingumu mini Chrusčiovą už stalinizmo persekiojimų ir teroro sušėlinimą, už kalinių paleidimą ir reabilitavimą senųjų bolševikų. Kai kurie kritikuoja Brežnevo valdžią už Chrusčiovo vardo iš istorijos išėmimą. Intelektualai prisimena Chrusčiovą už jo šiočių tokių laisvųjų įvedimą, už Solženicino knygos apie Stalino stovyklų gyvenimą: Vienos dienos Ivano Denisovičiaus gyvenime" išleidimą. Vienas maskvietis pasakė korespondentui, kad Chrusčiovas vis tik užsitarnavo nors valstybinių laidotuvių.

WASHINGTONAS. — Senatorius Edward Kennedy pasmerkė vyriausybės politiką Kipre, kur prezidentas Fordas pataikauja turkams ir dėl to nukentį net graikai pabėgėliai.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausio mokslo žinių populiarius perteikimas
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KVAPŲ NETEKIMAS - NAUJA NEGEROVĖ

Daugelis dalykų: nuo papūgų iki javų gali sukelti plaučių sustangrėjimą (fibrosis) — tada žmogus kvapo nustoja.
Howard Buechner, M. D.

Žmonės nenori dėti pastangų negerovėms iš pagrindų pašalinti. Kunigai užsiima pakrūpymais — pasisukinėjimais, prasmingomis invokacijomis — tuomet jie mėgina šalinti blogį iš mūsų tarpo. Gydytojai penkių minučių vizitui tariasi padeda žmogui kosuliu besiskundžiančiam. Nėra šios dažos veidos, dėda parikus, veržias juosmenis — tuomet jos savo nesvirkatą slepia.

Ir visi kiti menkniekiai panašiai užsiima, kad tik nereikėtų dirbti sunkaus, kruvino prakaito reikalaujančio darbo net mažiausiam blogiui mūsų tarpe panaikinti. Mes visi užliūliuoti tokio paviršutiniškumo, manome kad kitaip negali būti.

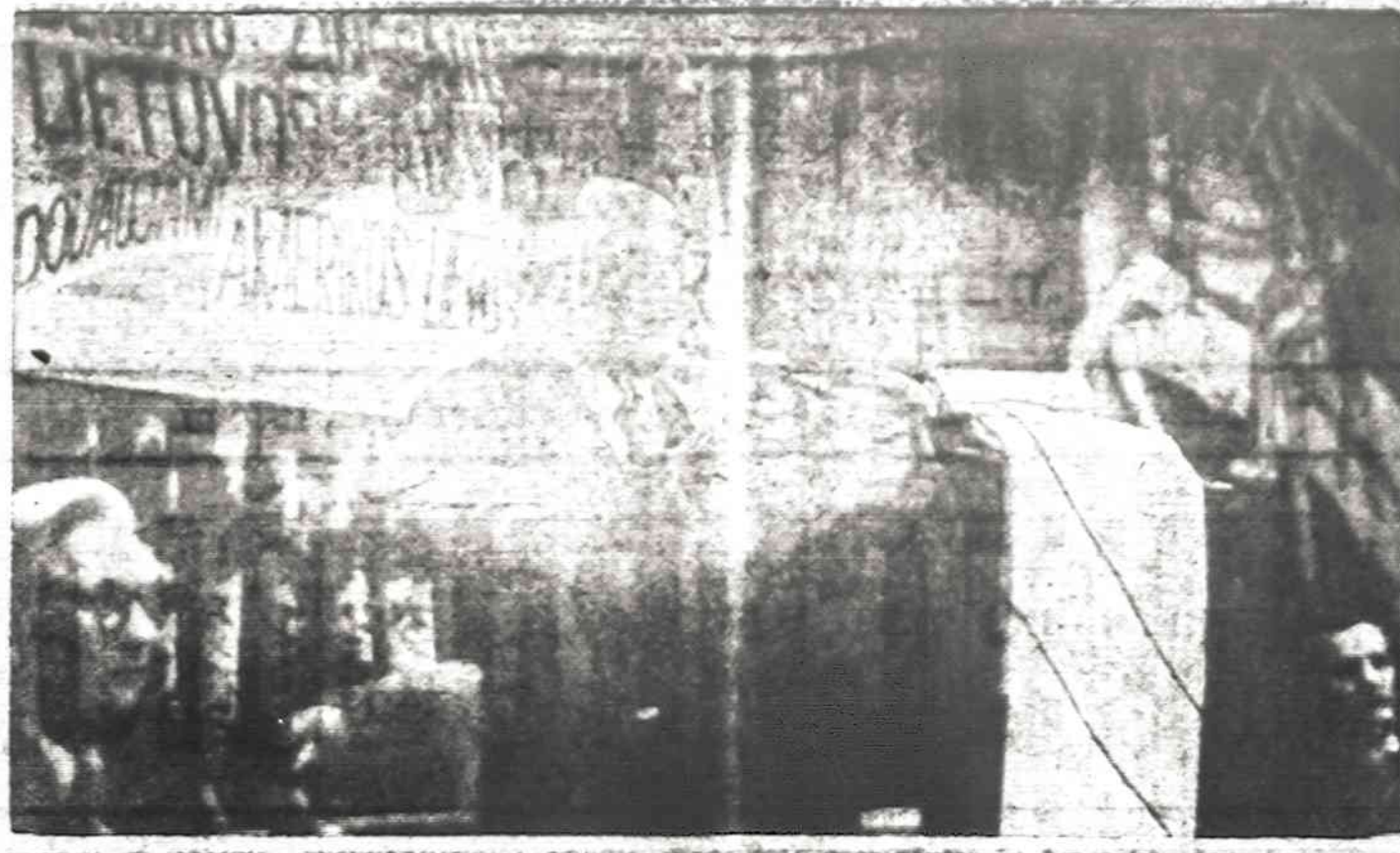
Nėra darbininkų, nėra gėrio įgyvendinimui pirmųjų — taip ir riedame pakalnėn nepaprastai skubiai. Juk, jau oro ima trūkti nuo cigaretės dūmų jaunimo namuose, o mes po senovei didžiausia senimo vietą vis jaunimui skiriame.

Ir nesitvarkome, ir toliau, kaip t'e ožiai neiname iš degančio tvarto. Kad ir sudegime, bet ir gerį nesikeisime. O keistas kiekvienam į gerą pusę reikia. Tad, susimildami, kiekvienas pradėkime nuo savęs: nusiteikime sveikti ir imkime dirbti tokios kūno ir dvasios sveikatos įgyvendinimui savo ir kitų tarpe.

Pavojus čia pat — nesnauskime Baisu žiūrėti į lietuvių rūkatorių, kuris nei gyvena, nei miršta kvapo per cigaretę nustojes. Kai viskas jau prarasta, kai plaučiai arba surandėja, arba išsiplečia, toks kreipiasi pas sveikatos atstovus pagalbos prašydamas. "Nėveikia jokie bronchų plėtimai..." praneša plaučius tokius ištyrusi įstaiga.

Tokiam per cigaretę plaučių netekusiam nėra jokios pagalbos. Ar reikia didesnių žmogų dūžių, kokiais mūsų tarpe prisistato tuli viešų pastogių valdytojai: už mūsų jiems sudėtas skatikus jie pragyvena ir mus žudo, leisdami rūkotiems siausti visiemis žmonėms skirtose vietose. Tik persistatysime sau sekantį faktus apie rūkymo ir kitokio blogio naikinimą mūsų plaučių.

Daugelis praktikuojančių gydytojų nežino, kad įkvėpimas organinių dūkių — turinčių savybę mikroorganizmų ar gyvulių baltymų gali sukelti plaučių surandėjimą (fibrosis). Tuo nežinodami gydytojai gydo tokius žmones nuo vieno iš trijų dalykų: nuo pneumonijos, nuo astmos ir nuo šieno šiltinės (hay fever). Tai pavojaus elgsena. Mat, pakartotinis įkvėpimas organinių dūkių (antigenų) gali sukelti neatitaisomą žalą: plaučių surandėjimą (fibrosis).

Povilas P. Dargis, susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas ir Amerikos demokratų partijos lietuvių skyriaus pirmininkas, dalyvavo Chicagoje vykusioje Amerikos Lietuvių Tarybos metinėje konferencijoje ir Amerikos Lietuvių Kongrese. Dargis taip pat buvo Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas. Paveikslas maršalo Dargio, pirmininkaujant Amerikos Lietuvių kongresui. Kairėje sėdi vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas. Nuotrauka V. Norėkos

Tokią dabartinę mediciną tiesą paskelbė šiomis dienomis įvykusioje Chicagoje šio krašto gydytojų draugijos surengtame Darbo ir Saugumo kongrese Louisianos universiteto profesorius Howard Buechner. Jis tvirtino, kad naujas pavojus yra žmonėms iš visų pusių. Kvėpuojamo oro įvairios dulkės sukelia plaučiuose tokias negeroves, kurių negalima atitaisyti, jei ilgėliau žmogus taip suterštą orą kvėpuoja.

Dūkių sukeltos negerovės

Rodos, ką čia turi bendro kalakutų augintojai, paprikos parduotojai, karvelių augintojai ir tabako augintojai su cukrinių švendrių augintojais, ūkininkais ir valdininkais dirbančiais oro vėsintuvais aprūpintuose, priekurtoose kambariuose dirbančiais? O tikrumoje jie visi gali būti aukos tos pačios nelaimės: jie gali gauti dėl savo darbo sąlygų atsiradusią ligą (occupational hazard): plaučių sujudinimą (hypersensitivity pneumonitis).

Ši liga prasideda kaip slogos. Imą krūtinę skaudėti. Darsi silpna. Kosulys ir kvapo trūkumas gaunas. Nustojama apėti to ir greitai prarandama svoris. Vienas kitas toks susirgimas — dar nieko. Bet jei pasikartoja dažnai tokia negalė — blogis čia pat atsiranda. Nuo pasikartojančio plaučių suerzinimo — įaustrinimo darbe esamomis dulkėmis plaučių surandėjimas (fibrosis) prasideda.

Tada niekas negali tokią ligonį padėti. Jam ima kvapo trūkti: jis darosi nei gyvas nei miręs. Toks, kaip žmonės sako, nė pakartas, nė paleistas lekia nuo vieno gydytojo pas kitą — visur tą patį randa: vaistai nepada. Taip visus gydytojus minėtoje konferencijoje perspėjo plaučių ligų žinovas iš Louisianos gyd. Buechner.

Šalinkime dulkes šiandien iš savo tarpo

Tikrumoje, tokie dūsta pacientai jau senai kvėpuoja kenksmingomis tabako bei kitokiomis, virš minėtomis, dulkėmis, kol jų plaučiai emė randėti (fibrosis). Beveik mes kiekvienas esame pavojuje: visi įkvėpiame kokį nors dulkę. Tokie kalakutų augintojai įkvėpia kalakutų baltymų dulkes. Tokie papūgų mylėtojai — žaisdami su jomis stato save pavojui. Beveik kiekvienas užsiėmimas sukelia pavojų dėl nesveikų medžiagų įkvėpimo ir dėl to vėliau apturimo plaučių surandėjimo. Todėl venkime mes save nuodinti sąvų pačių poilsio metu žudymo per tabaką.

Žalinga kvėpuoti ūkininkams įvairūs pelėšiai šieno bei grūdų. Tos dulkes sukelia ūkininkams plaučių randėjimą. Čia ta liga vadinama ūkininkų plaučiais (farmers lung). Yra ūkininkams pavojingos ir cukraus švendrės (bagasse). Ta jų liga vadinama bagassosis. Apie trysdešimt tokių dūkių sukeltų ligų jau sužinojome, įskaitant biblijos spaustuves darbininkų ligą, mumijų sukeltą negerovę ir tabako augintojų plaučių susirgimą.

Kas sukelia plaučių sujudinimą

Dulkės (antigenai) sukeliančios pakeltą plaučių jautrumą (hypersensitivity), gaunasi iš sekantių šaltinių. Sekantių gyvulių baltymų dulkes: patikėsi, karvių, kiaulių; grybelių, kaip peniciliną gaminančių grybelių (fungi) dulkes; vabzdžių, kaip kviečių peteliškės (Wheat weevils) ar mikroorganizmų, kaip vienas žinomas vardu thermophilic actinomyces.

Tokių dūkių (antigenų) įkvėpimas sukelia kūno pasigaminimą antikūnų (antibodies). Tas sukelia uždegimą — padidinto jautrumo reakciją. Dėl to gaunasi plaučių sąvotišką uždegimą (interstitial granulomatous pneumonia). Tas dabar nustatoma savitais tyrimais. Kartais prie tokios ligos prisideda nosies sloga — rinitis bei astma.

Sunkesniais atvejais toks ligonis gali būti rimtai sergas, mėlynas ir plaučiuose karkalų turintis. Lengvesniais atvejais gali būti sunki tokios ligos diagnozė. Plaučių peršvietimas gali nurodyti plaučių skysčio prisirinkimą (edema), bakterinį ar virusinį plaučių uždegimą bei tuberkuliozę. Chronišku to ligos atveju randa išsėdusius plaučius (honeycomb), jų surandėjimą ar puslėni išsėdusius plaučius (emphysema). Plaučius tirdami tokius gydytojai randa plaučių tūrio sumažėjimą ir patsunkintą dujų pasikeitimą alveolų ir smulkiausių kraujotakos indų plaučiuose.

Visi supraskime savo darbo ir elgesio pavojingumą

Gydytojas diagnoziodamas virš minėtą plaučių pakitimą atsiradusį dėl įvairių dūkių paženkinimo pirmiausia turi įtarti tokią ligą turint visus nesveikose aplinkoje dirbančius. Kas ką dirba ir kokius nesveikus papročius turi reikia gydytojui žinoti. Už tai visi papasakokime savo gydytojui tiesą apie savo darbo sąlygas ir savo namuose užsiėmimus. Tos gydytojų žinios yra labai svarbios. Mat, gydymas yra labai teisingas: prašalinimas žmogaus iš dulkėtos aplinkos.

Jokia tabletė čia nepada. Jokie purškimai nepagelbės. Reikia žmogui keisti savo nesveiką aplinką. Pakartotinis su kenksmingomis dulkėmis susitikimas turi būti bet kokia kaina sustabdytas. Pasitaiso žmogus per kelias savaites, kartais per kelis mėnesius nustojes rūkyti, bei apleidęs dulkėtą aplinką.

Išvada. Pradėkime savo sveikatą laiku susirūpinti. Venkime kaip galėdami visokio dūkių oro. Nustokime dirbtinai tabaką save dūkinti — dūminti. Tai bus išmintingiausias žmogaus žmoniška elgsena. Kiekvieną rūkatorių laikišką dūdinti ligoniu. Jam padėkime tvarkytis taip, kaip ir kiekvienam ligoniui tiktai jo negalėje. Tik jau dabar nefeisikime, kad ligonis tarsi nerūkančiojo aplinką. Šito būtiniausio darbo negalime atidėti rytdienai. Nė dabar visi mūsų vieš — kultūringi veikimai parengimai turi apseiti be savęs ir savyjų sirgimo tabaku.

Pradėkime visą savo gyvenimą išmintimi vadovautis. To dėsnio ir kunigai prisilaikykime — juk pavyzdys, ne pamokslas veda į dangų. Taip, ir jokiū būdu ne kitaip. Išmintingam to gana — kitokiame nē Dangus negali padėti.

Pasiskaityti. Medical World News, October 11, 1974.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKŲ PASINAUDOTI

Nusipirko ligą — kas daryti

Klausimas: Prašau gerb. daktarę patarti, kas man daryti. Mano gydytojas nustatė, kad aš turiu sklėrozę, minkštus kaulus ir suardytą vieno šlaunikaulio galvutę. Jis patarė kovoti su sklėroze, stiprinti kaulus hormonais ir eiti operuoti — plastikinę šlaunikaulio galvutę įsidėti. Mano amžius jau virš septintą dešimtį.

Vienas mano sūnus tą patį kaip ir daktaras pataria daryti. Kitas mano sūnus visai priešingai sako: jis nupirko man už aštuonis dolerius knygą, kaip pasigydyti artritą su daržovių

dieta. Mano daktaras patarė daržoves — vaisius valgyti. Todėl aš pagal tą knygą emiau badauti vieną parą, o po to daržoves valgiau tiksliai. Na... ir po savaitės taip smarkiai emė skaudėti viduriai, kad aš negalėjau ištvirti, savo gydytoją neprisišaukdam, ėjau pas kitą. Tas nuo skausmo davė ir sakė liautis badavus ir neteislingai vien daržovėmis maitinus. Kas dabar man daryti?

Atsakymas. Nugi seną pasaką apie negerimą iš avies pėdėles prisiminti. Nes, pavirsi avį — taip ta pasaka sako. Joje didi liaudies išmintis slepiasi. Viskas, kas tamsta reikia daryti, pirmas tamstos gydytojas pasakė — patarė. Taip ir elkis. Visos tos knygos dabar apie dietą išleistos yra pelnagaudžių darbas. Jų į rankas imti neverta.

O tuos aštuonis dolerius tams-

tos sūnus tegul pasakoja Balfui, Artui, spandai, Alvydai. Sėdėk, Lietuvo Dukterims ar kitiems: kultūringa veikla užsiimantiems mūšikiams. Gana to lietuviško jausmais menkumo — tokius išnaudoja visoki išimokslinė apgavikai. Nors sunkus, visada tiesus kelias yra eitinas.

Tad neapleisk kelio dėl takelio, neklausyk nė vieno, kuris tamstai žada ką nors gero už niekus. Vien daržovių dieta yra dalinas badavimas. Tik nelaimės taip besielgdama tamsta gali susilaukti. Ir susilaukė — griškis klajūnės kelio tiesų sveikatos vėskelį. Ir jos pastmokykime visi kiti. Gana to lietuviško minkštumo visokio plauko pinigų iš lietuvių viliojams. Lietuvis yra žmoniškas, darbštus, kultūringas ir visų gerbiamas. Tokiais visi mes ir toliau turime likti. Sėkmės!

JEIGU NEBŪTU SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTU IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietas viršelis prištos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šio adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios paspaus bet kokių knygų spintą ar lentyną.

K. Bielins, PENKTEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$4.00
Prof. Vaclovo Biržiškos, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiškos, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkšt. \$2.50; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkšt. \$2.50.	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$3.50
Kipras Bielins, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkšt. viršelis.	\$5.00
Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, įamystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai	\$5.00

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas mėtūvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminietas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą už laisvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose vokiečių laivuose. 275 psl., kietas drožės viršelis kaina \$ 4.00.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minucijų tikslumu aprašyta paskutinė nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra lietuvių nesikeičias komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲ. Autorė buvo vienišė, traktuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Valangijoje. Vaidus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat versija ir anglių kalba.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užimamavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemašius, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašius, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

Užsakant knygas ir žurnalus arba užsakant pastu ir pridėdami čekį ar pinigų perlaiką.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro urpstantį sniegą liepia laizytiui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas žirgais, kaip konteineris ir pamauz įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaiduose svaioja juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

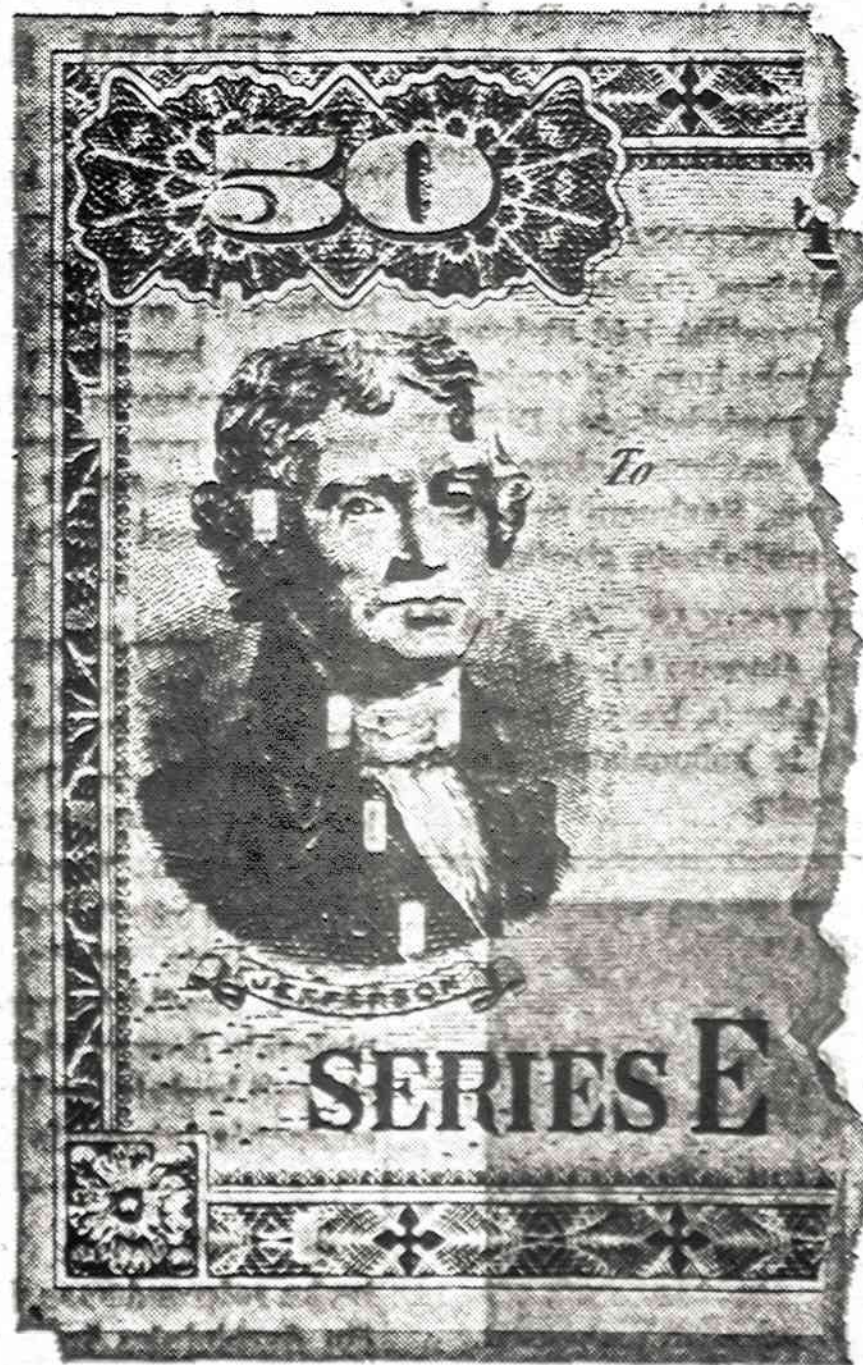
1. J. Augustaitis, Valčiūnienė, ZVAIGZDETOS NAKTYS. Didelio formo, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltušas, ZEMĖS PAKOPOS. Eilėgijos, giesmės, poemos. Kiseimnio formo, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Juze, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilijų rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eilėuotė pasakojimai apie 3 išvėntusias lietuviškas senoves laikais, su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šileis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Baitys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvėras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 107 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvėras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėuotė kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų rastiinę arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar pinigų orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Steal me. Burn me.
Throw me away.
I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned, Or lost, Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is paid subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

ANDRIUS JONAS VISTELIAUSKAS

Pirmas lietuvis emigrantas Pietų Amerikoje

Rašo ST. ZIEMYS iš Buenos Aires "Naujame žodyje" nr. 9(144), Kaunas, 1931 m. gegužės 15 d. Plati Vištelio (Vištaliaus, Vištaliausko) biografija žiūr. Liet. Enciklopedija t. XXXIV, psl. 362-3.

Sunku šiandien Lietuvoje rasti miestelį, bažnytkaimį, o gal ir sodžią, kuris neturėtų savo atstovų Argentinoje, Brazilijoje ar kitoje Pietų Amerikos respublikoje.

O juk ne taip labai senai Lietuvos žmonės veik nieko nežinojo apie Pietų Ameriką.

Prieš karą į tas respublikas retas iš Lietuvos tevyko. Į šiuos tolimus kraštus važiuodavo tik tie lietuviai, kurie jokių būdu negalėjo pasilikti tuo laiku caro valdomoje Lietuvoje ir negalėjo dėl įvairių akių ligų pakliūti į Šiaur. Ameriką.

Šiandien galima Argentinoje dar sutikti lietuvių, kurie čia gyvena jau 10, 16, 20 ir 25 metai.

Bet jų labai mažai, gal nesuskaitytume ir pusės šimto ir nuolat jų skaičius mažėja.

Dalis šių pirmųjų pionierių grįžta į Lietuvą, kad ten užmigtų amžinai. Šias eilutes rašantiems teko išleisti vieną tokį pirmą lietuvių pionierių į Lietuvą Vytauto šventei.

Jis visą laiką klausinėjo: "Pasakyk, tamsta, ar Lietuvoje yra ir kareivių, policininkų, valdininkų, kurie kalbėtų lietuviškai? Ar ir komanda kariuomenėje lietuvių kalba?"

Atsakius man teigiamai į jo klausimus jis pakraipė, pakraipė galvą ir pasakė:

— O visgi iki aš savo akimis nepamatysiu — netikiu. Netikiu nei laikraščiams, nieku! Kaip tai gali būti?

Negelbėjo nei "Naujas žodis", kuriame tiek vaizdų iš naujosios Lietuvos.

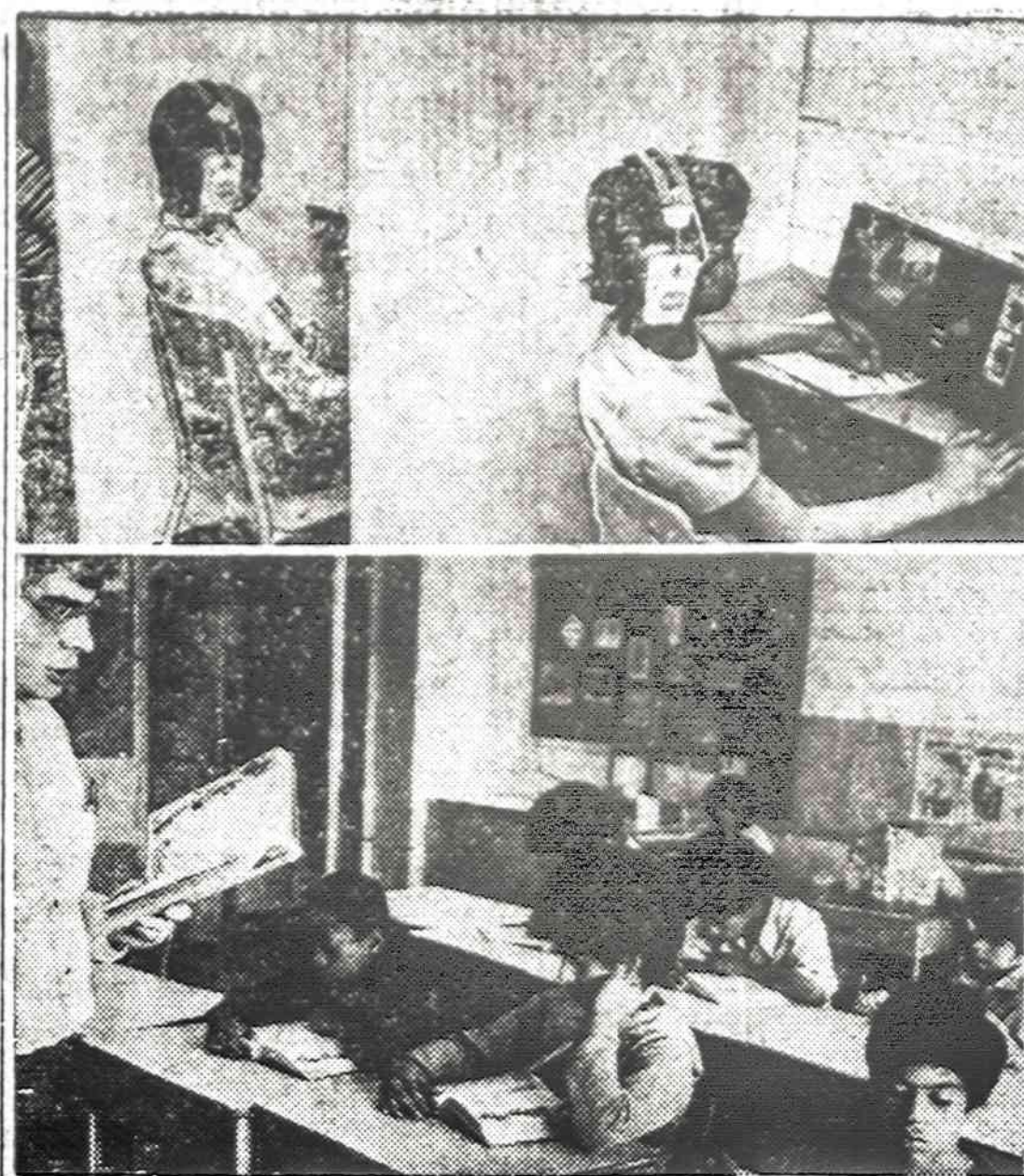
Ir išvažiavo į Lietuvą... Už dviejų mėnesių gavau nuo jo laiška, kuriame buvo vos tik keletas sakinių:

"Radau viską kaip sakėte, viskas lietuviška, sava, bet... man niekas neartima, viskas svetima, nesuprantama. Aš dabar ne gyvenau, bet sapnuoju ir vargu pabusi iš šio sapno".

Jis įspėjo sakdamas, kad vargu iš šio "sapno pabusi", nes tris mėnesius pagyvenęs tėviškėje — mirė.

Besikalbant su senais lietuviškais kilo klausimas: ar nebūtų galima sužinoti, kas pirmas atvyks į šią naują Lietuvos tėvynę iš lygių Lietuvos laukų, kur pėmės, pavasarį šaukia: "gyvi, gyvi", kur vėversėlis linksmina artoją?

Sužinot ne taip sunku. Tai gan plačiai žinomas Lietuvos inteligentijai žmogus, au-

New Yorko mokykloje PS 12 atsilikusiems vaikams įrengti specialūs aparatai, kurie išaria mokinio skaitomą ir nežinomą žodį. Ši sistema, vadinama Mind (Methods of Intellectual Development) padeda išmokti teisingai tarti žodžius, kartu parodo daiktų ar sąvokų simbolius ekrane.

rininkas. Andrius, Jonas Vištaliauskas arba Vištalius.

Jau tai, kad Vištalius žinomas kaip vienas pirmųjų aušrininkų parodo, jog jis negalėjo geruoju sugyventi su caro tarnais, kurie įvairiausiais būdais stengėsi ne tik slopin ti lietuvišką spausdinimą, bet norėjo ir patį Lietuvos vardą išbraukti iš šio pasaulio knygų.

Dėl savo nusistatymo jis buvo priverstas gan anksti apieisti Lietuvą ieškodamas pastogės svetur.

Iš karto nuvyko į Vokietiją tuo laiku lietuvių atbūdimo centrą, ne ilgam. Greitai jis atsidūrė Prancūzijoje ir kitur.

Vištalius buvo silpnos sveikatos, negalėjo dirbti sunkaus fizinio darbo, o raštinės darbą gauti tuo laiku buvo nelengva, ypač svetimtaučiai. Noroms nen-

roms reikėjo ieškoti naujos pastogės, geresnių gyvenimo sąlygų.

Bet kur? Šiaurinė Ameriką. Juk tuo laiku visi vyko į šią aukso šalį laimės ieškoti. Bėgo ten ir politiniai nusikaltėliai gelbėdamiesi nuo caro kalėjimų ir šaltojo Sibiro.

Paskui paprastus Lietuvos valstiečių sūnus ir dukteris vyko patį valstiečių sūnūs studentai, moksleiviai, klierikai, pav. dr. J. Šliūpas, kun. Burba ir kt.

Bet visgi Vištaliaus jų skaičiuje nebuvo. Jis neišvaizdavo dėdės Samo valstybės rojumi, kaip daugelis lietuvių vaizdavo.

Štai ką jis sako apie šiaurinę Ameriką ir savo nevykimo į ją priežastį viename savo laišku:

"Aš labiausiai į šiaurinę Ameriką neturiu ukvatos traukti dėl biauurių tvary, kur gaspadoriai turi savo laukus apsitvarstyti ir dėl sunkiosios, o žiauriosios angliškos kalbos".

Toliau rašo:

"Anglių kasti negaliu. Padrikėse (dirbtuvėse) rankų darbo neįstengiu. Krova (suprask: parduotuvė St. Z.) kokį įsitaistyt be angliškos kalbos negalima! Ką gi daryti? Kad būtų lietuvininkų nors tiek, kiek Prūsijoje, galėčiau bandyti laikraštį išleisti, ale dėl tos saujalės neprinokusių ir vienos gazetės per daug".

(Laiškų kalba niekur netaisyta, tik šiek tiek rašyba pataisyta St. Z.).

Grįžti į rusų pavergtą Lietuvą nenorėjo, nes kaip jis rašo:

"...turėčiau visų raštų ir knygų išsižadėti pirmiausiai, o po tam kloniotiesi lupikams... Ne, negaliu ten grįžti".

Vištalius buvo beketinas vykti į Kanadą, kur tuo laiku kiekvienam emigrantui buvo duodama keli šimtai hektarų žemės veltui, kaip jis pats viename laiške rašo: "...tas klimatas gandina mane, nesą sako, kad vasarą karšta, o žiemą šalčiai perštrūs".

Pasuko žvilgsnį į pietus... Nežinomi kraštai... Pradėjo teirautis, klausinėti, rinkti žinias.

Ir štai, gauna Vištalius laiška nuo kažkokio sulenkėjusio žemaičio, p. Jelskio iš Krokuvos, kuriame pastarasis giria Peru respubliką, arba kaip Vitalius ją su lietuviškas vadina "Peruviją" arba "Inkų žemę".

Minėtas ponas štai kaip aprašo tą karštą pagal Vištaliaus vieną laiška:

"...ten vienos dienos kelionėje galima rasti visus europiškų orus arba klimatus, kuris esąs vietomis labai sveikas, o žmonės sveičiauni kaip retai kur ant svieto, ne taip kaip Š. Amerikoje".

Iš viso ko matyti, jog Vištalius begalo neapkenė šiaurinės Amerikos, kuri tuo laiku pradė-

jo virsti daugeliu lietuvių antrąja tėvyne.

Bet Vištalius neliktų Vištaliu, kad jam patiktų Peru respublika vien savo klimatu ir sveitumu. Vištalius tuoju griebsi ieškoti ar šio krašto žmonės ne giminingi su lietuviu, viso pasaulio bočiai, Vitaliaus teorija sekant.

Ir iš tiesų, Vištalius greitai suranda giminytės žymes.

Bet vargu šia Vištaliaus teorija patiktų dabartiniai lietuvių emigrantai, kuriems gan sunkiai sekasi "gentišką" ir pa- nų kalbą pramokti.

Bet jei mes pasakysime, kad Vištalių viliojo į Pietų Ameriką vien kalbos "gentiškumas", peruviečių sveitumas, tai labai suksysime. Jį viliojo ir dar šis tas.

Ir Vištalius, taip realiai ir teisingai galvojęs apie Šiaur. Ameriką, neišvengė "auksinių svajonių nuodėmės" galvodamas apie Pietų Ameriką.

Ir Vištalius, kaip daugumą dabartinių lietuvių emigrantų, svajojo apie šią laimės šalį gan puikiai: nei daug dirbti reiks ir gerai gyvens.

Jei dabartiniai emigrantai vis-

gi įsivaizduoja, kad teks Pietų Amerikoje dirbti, bet gerai uždirbs, tai Vištalius ir to neišvaizdavo.

Jis savo būsimus laimės rūmus statė ant mažutėlių pusiaujo paukščių kolibrų, kurių gan daug yra pusiaujo kraštuose.

Štai kaip jis svajoja viename savo laiške apie tuos lekiojančius aukso gabalėlius:

"Toliau jis liepia man apie Peruviją pasiklausti. Varšuvoje lenko Stolemano, kurs buvęs siustas kaštu Branickio į Peru, kuris su želskiu daug žemės (Peru) apvažinėjęs ir už stebėklingus kalibrus mokėta jam po 1,000 frankų (?)".

Lyg perkūnas būtų trenkęs giedroje, taip ši žiema nustebino ir kartu pradžiugino Vištalių. Juk kolibrai, ispaniškai "colibre", angliškai "humming — bird", lietuviškai išvertus "ošiantis paukštis", be galo mažas, o 1,000 frankų už jį gauna. Iš tiesų — aukso kraštas, kepti karveliai patys į burną lekia.

(Bus daugiau)

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŅOSE"

BITININKYSTĖ LIETUVOJE

Lietuvoje maždaug iki XV amžiaus kiekvienas žmogus galėjo nedraudžiamas laisvai bitininkauti miškuose.

Bitininkavimo būdas buvo dvejopas: avienis ir kolektyvinis.

Drevių ar bitynų savininkai savo drevinius medžius žymėdavo tam tikrais kirstiniais ženklais; net broliai kiekvienas savo drevę žymėjo atskiru ženklu.

Pažymėtų drevių negalima buvo pasisavinti net žemės gavimo ar pirkimo atveju. Drevės buvo galima tiksliai paveldėti ar padovanoti. Tokiais atvejais nauji jų savininkai senus įkirtimus pakeisdavo savais. Sūnus, paveldėjęs tėvo drevės su bitėmis, irgi pakeisdavo senąją žymę. Kadangi drevių ženklai būdavo vieninteliai nuosavybės įrodymo dokumentai, tai bičių vagys stengdavosi savininkų ženklus nutašyti, nuskusti ir įkirsti naujus.

JEI "NAUJIEŅAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — ŠKI EIDŽIA SVIESĄ

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis pus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIEŅOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

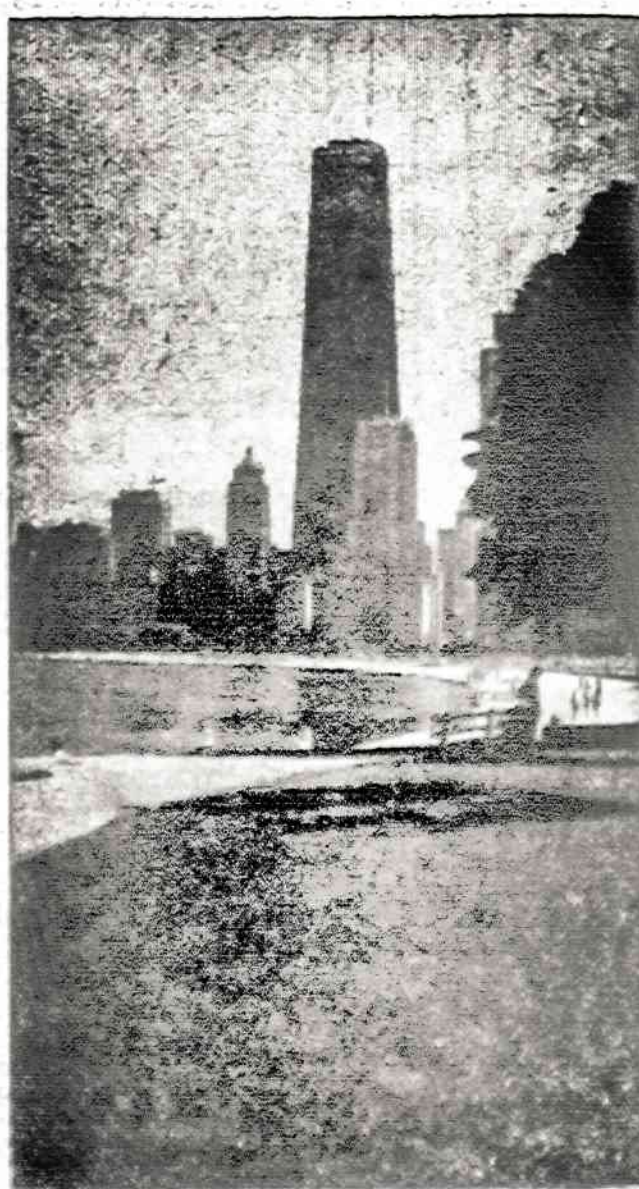
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėsio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago's Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomus pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Auksinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

TELEF.: PR 8-3225

DR. ANNA BALIŲNAS

AKTIVUS, AUSI, NOSIES
IR GERIAS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446

Antrasis ofis —

8007 WEST 83RD PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą.
Tel. neatsiliepiama, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT STREET

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

OFISAS: HEMLOCK 4-5849

Rėdij.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.,

antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-

adienis, šeštadienis nuo 1-3 val.

Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-

siliepiama, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Rėdij.: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,

ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinis ir

„contact lenses“

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienis, nuo 1-4 po pietų.

ketvirtadienis, nuo 3-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bandra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

OFISAS: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis,

penktadienis 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis

2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123

Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl

valandų skambinti telefonais HE 4-2123.

Jei neatiliepiama, tai telefonai GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Aparatai — Protezai, Med. Ban-

dažiai. Speciali pagalba kojoms

(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-11

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROSPECT 6-5084

FORESTS CANT

FIGHT FIRES

Our wildlife has no defense

against the careless use of fire.

So please follow Smokey's ABC's

Always hold matches till cold.

Be sure to drop all embers,

and the smokes and dross

them again. Crush all

smokes dead.

Please! Only YOU can

prevent forest fires.

LIETUVOS MIŠKAI IR JŲ RŪŠYS

(Iš Antano Rukūžos knygelės: „Lietuvos miškai ir jų likimas“)

A. Beržynai

Beržynų plotas Lietuvoje 1937 metais siekė apie 89,500 ha arba 12% visų valstybinių miškų plo-

to. Apie 80% tų beržynų buvo

laikino pobūdžio, kaip veislių pa-

kaita, eglynus plynai iškirtus.

Tokie plynai iškirsti eglynų plo-

tojai jau pirmaisiais po iškirtimo

metais atsizeldė greit augančiais

lapuočiais: beržiais, drebulėmis,

baltaksniais. Jų paunksmėje at-

siradusiam egliš pamiškiui trunka

30-40 metų, kol jis paveja ir

susilygina su jį degiančiu beržy-

nu ar drebulynu. Nuo to momen-

to eglės ima vyrauti, o beržai,

kaip šviesiniai medžiai, greit

nyksti. Todėl tokie beržynai va-

dinami laikino tipo beržynais.

Beržas dirvožemiui ir drėgmei

didelių reikavimų nestato, to-

dėl auga prie smėlio ir smėlio

dirvose, greit apželdo iškirstų

miškų plotus, pievas arba už-

leistą dirvą. Lietuvos beržynus

galima suskirstyti į du tipus.

1. Beržynėlis, alka, ar gojus —

Betuletum fragariosum

Šitas beržynų tipas randamas

miškų pakraščiuose, laukuose,

ganyklose, lygioje kiek pakilioje

vietoje, smėlio arba priemolio

dirvožemyje. Pats beržynas yra

atžalinis iš kelmų, su būdingu

medžių stiebų išlenkimu. Seni

beržai apatinėje dalyje tošies ne-

turi; jų žievė yra beveik iki pat

šakų giliai suskilusi. Senų beržų

šakų galūnės yra nusvirusios il-

gomis kasomis ir todėl liaudis

dainuoja apie beržą — svyrūnė-

lį, svyrūklį. (Kadangi brandžia-

me amžiuje tokie beržynai smar-

kiai praradę, vasaros metu juos

mėgsta rinkyti jaunieji —

gegužinės rengt). Tokiuose

beržynuose žolinių augalų pa-

klotis yra reta ir po visą plotą

randama žemuogių (Fragaria

vesca). Ji čia sudaro vyraujantį

augalų, todėl ir šis medynio ti-

pas gali būti lotyniškai pavadin-

tas Betuletum fragariosum. Šia-

me beržynų tipe dažniausiai su-

tinkamas beržas yra beržas kar-

potasis (Betula verrucosa), kuris

auga menkesniuose dirvožemio-

se, o ypatingai žvyrnuose, turi

įvairiai susuktą, sunkiai skylančią

medieną. Dėl šios savybės jis

ūkininkų labai mėgiamas ir nau-

dojamas ūkio apyvokos reikme-

nims gaminti.

2. Birštva —

betuletum carecosum

Šis beržynų tipas sutinkamas

žemesnėse vietose, kur pavasari

ir rudenį atsiranda vandens per-

teklius ir dažnai tais vandens tel-

kiniais birštvo jungiasi į dides-

nus miškų masyvus. Dirvože-

mis čia priemolis ar molis. Me-

dynai kile iš plaukuotojo beržo

(Betula pubescens) skirtingos sek-

lų. Beržas čia augdamas gera-

me dirvožemyje, pasiekia 24-25

m. aukščio, gero storumo ir duo-

dą gerą prieaugį. Jo liemuo nuo

pat pašaknis iki viršūnės bū-

na dengtas balta tošimi. Seniau

tokių beržų būdavo nulupama

žievė — tošis ir iš jos varomas

beržo degutas. Šito beržo me-

diena minkšta, balta ir labai ver-

tinama statuli darbams bei fan-

erai. Augalinę paklotę sudaro

gausios viksvos (Carex), todėl

šitas beržynų tipas pavadintas

Betuletum Carecosum.

B. Juodakšnynai

Juodakšnynai yra grynų, ar-

ba vyraujančio juodakšnio. (Al-

nus glutinosa) medynai. Lietu-

voje jų buvo 1937 m. apie 44-

605 ha, arba 6% visų miškų plo-

to. Geriausiai juodakšnynai

randami Nemuno žemupyje, Sū-

duvoje ir Mažojoje Lietuvoje.

Rusnės ir Gilijos peiktošės, dum-

blingos, pavasarį užliejamos

augavietės yra Tovelniškų ir

Ibenhorsto beveik gryno juoda-

akšnio miškai. Žymesni juoda-

akšnynai taip pat esama pie-

tuose nuo Nemuno. Mažosios Li-

tuvos juodakšnyų augimo sri-

tys tęsiasi per Užnemunę ir įsi-

jungia į Augustavo, Marcinko-

nių, Rūdninkų miškus — masy-

vus. Šiose srityse juodakšny-

nai siekia 10-15% visų miškų

ploto. Be to, nemažai juodak-

šnyų esama šakių, Lekčių, Kaz-

lų-Rūdės, Jūrės, Marijampolės,

Kaišiadorių, Trakų miškų urėdi-

jose. Yra jų ir kitur Lietuvoje,

išmėtytų mažomis salelėmis. Pa-

nevežio, Žalgirio, Taujėnų, Bir-

žų, Joniškio miškų urėdijose

juodakšnynai sutinkami dides-

niais plotais ir sudaro net atski-

rus miškus.

Juodakšnynai daugiausiai at-

sizeldo iš kelmų, o kai kurių me-

dynų tipų lygiai ir iš seklių. Gero-

se augavietėse juodakšnis auga

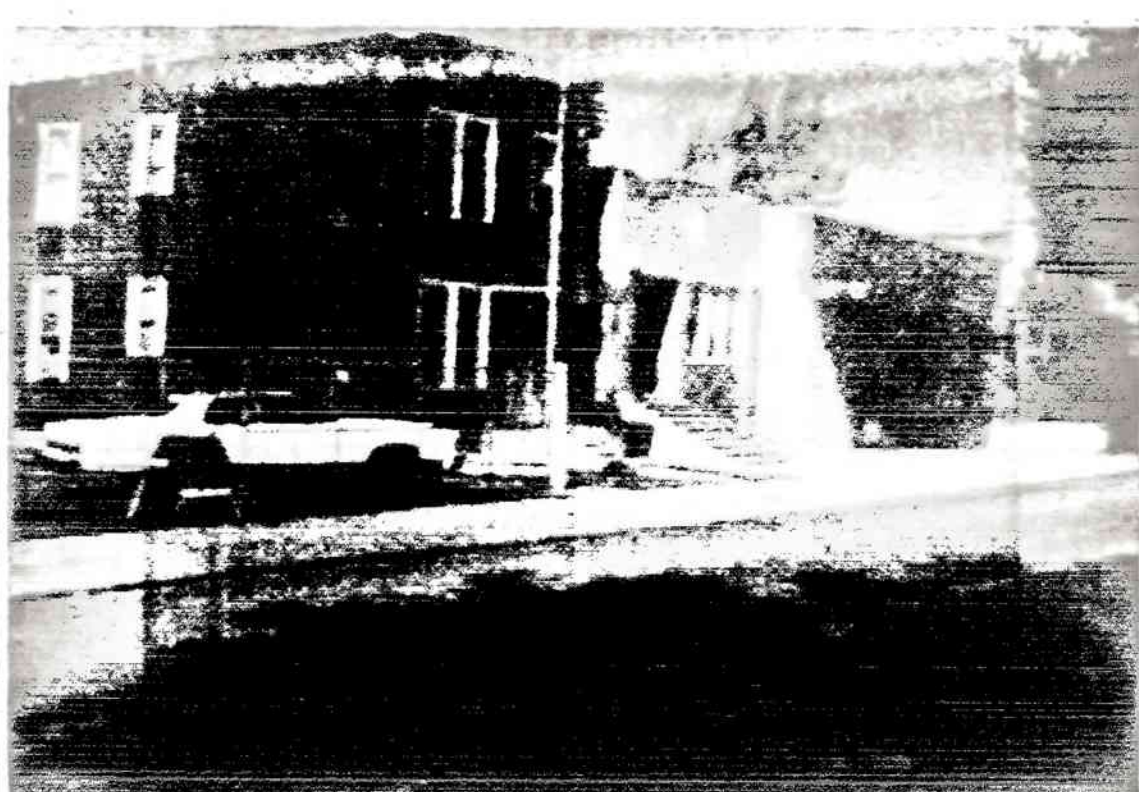
medžiai pasizymi sveikatingu-

mu. Tokių medžių mediena yra

brangesnė už pašinę bei eglinę.

Juodakšnyų esama įvairių ti-

pų, svarbesnį jų yra šie.

Vance Funeral Home, 1424 So. 50th Avenue, Cicero, tel. 652-5245 ir 1422 So. 50th Avenue, Cicero, tel. TO 3-9687. Modernios laidojimo patalpos, platus sklypas automobiliams pastatyti, nušviečia visą aplinką.

3. Lieknas —

alnetum sphagnosum

Šio tipo juodakšnynai auga

duburiuose, su paviršiuje stovin-

čiu vandeniu. Dirvožemis priemo-

lio ar priemolio, kur kalkės yra

išplautos. Paviršius dažnai ap-

augęs kiminių (Sphagnum) skir-

timis. Tai blogiausios rūšies,

neaukšti, dargi dažnai krūminiai

juodakšnynai. Iam tipui priski-

riami laukų, pievų, ganyklų, pa-

ežerių juodakšnynai. Jų daug

esama pietų-rytų Lietuvoje. Ka-

dangi šio tipo gyvoje paklotėje

vyrauja Sphagnum — kiminiai,

tai ir šis tipas pavadintas Al-

netum sphagnosum.

4. Juodimas —

alnetum carecosum

Juodimas — pelkėtų augavie-

čių juodakšnyų tipas. Dirvože-

mis molio arba priemolio su kal-

kių priemaisa. Šiuose juodak-

šnyuose yra pirmieji beržų, eglų,

gluosnių. Visi medžiai auga ant

iš vandens kyšančių kupstų. Iš

augalų, augančių tarp kupstų

dažniausiai sutinkama Carex

spec., Iris spec., Caltha palustris

ir kt. žoliniai augalai. Juodimo

juodakšnynai atsizeldo beveik

išimtinai iš kelmo atžalų, todėl

šio tipo juodakšniai sveikatingu-

mu nepasižymi, 50-60 metų

amžiuje medžiai jau yra išpuvu-

si vidum. Šis juodakšnyų ti-

pas yra pašėnis ir geresnis už

liekną, visur Lietuvoje dažnas,

ypač Aukštaitijoje ir Žemaiti-

joje. Kadangi jo gyvoje paklo-

tėje vyrauja viksvos (Saxex

spec.), šis tipas ir pavadintas

Alnetum carecosum.

5. Alksna —

alnetum urticosum

Tai lygių, pažilgusių, pavasa-

Viešnia iš šiaurės

Anastazijos Tamošaitienės darbų paroda stebina savo originalumu

Tapybos meno darbų parodoms skystis negalime, ypač nuo to laiko, kai naujųjų ateivių antplūdis Čikagai davė visą konsteliaciją gabii, darbingų ir net talentingų lietuvių, kuriuos laisvalaikui užmušti ir save išreikšti pasirinko teptuką ir lietuviškai publikai pasirodyti karts nuo karto surengia individualias ir kolektyves savo darbų parodas.

Det pamatyti, kaip tam pačiam tikslui galima idealiai suderinti teptuką ir stakles, reikėjo sulaukti Anastazijos (Tamošaitienės), kas šiomis dienomis ir įvyko: praėjo penktadienio vakare Čiurlionio galerijoje atidaryta jos darbų paroda dar tesis iki ateinančio sekmadienio, spalio 20 dienos imtinai.

Nors kultūrinių parengimų lankytojų, meno mylėtojų bendrai, o savo lietuviško meno ypatybei, pasaulio lietuvių sosti- neje Chicagoje dailių dalykų alkį gausiai sotina visa plejada

abiejų lyčių visokio žanro kūrėjų, bet parodyti kaip galima idealiai sutuokti teptuką su staklėmis, tik Viešnio iš šiaurės parodė. Čiurlionio galerija Chicagoje šiomis dienomis yra pilna dail. Anastazijos Tamošaitienės tapybos (15) ir kilimų gobelenų (26), bendrai 41 eksponatų. Du galerijos kambariai net be dirbtinos iluminacijos švitėte švita dailininkės-menininkės eilės metų produktingiausių kūrėjų metų darbais, kurių, jei ne rėmai, žiūrovas negalėtų atskirti, kurie darbai daryti aliejumi ir teptuku, kurie siūlais ir staklėmis.

Kadangi, kaip pati dailininkė pasakė, kad vienam kilimui — gobelenui išausti reikia kelių mėnesių ir net daugiau kaip metų laiko, nelengva apskaičiuoti, kiek mėnesių ir metų įdėta toje gausybėje siūlais išaustų mano šedevrų. Audimo meną ji tiek iš- tobulino, kad jei tapybos darbai nebūtų įremini, neįmanoma būtų nepalietus atskirti, kur austa, kur tapyta. Viena ir kita yra tikra spalvų bei varų eks- pliozija!

Dailininkė yra apsisotusi pas savo sėdus Aldoną ir Kazį Velskias. Beje, Aldona yra iš savo sesutės išmokusi lietuviškų tautinių drabužių ir kilimų audimo. Antanas Tamošaitis pasiliko namie, nes Kanados valdžia užsa- kė, kad Tamošaitiai parašytų knygą apie lietuvių liaudies me- ną, ir knygos manukriptas turi būti parašytas iki Naujų Metų.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEIN
Tel. 263-5826 (staigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotiniams.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąja lietuvių dauguma žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vieneriems mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vieneriems mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinti su siūloma savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

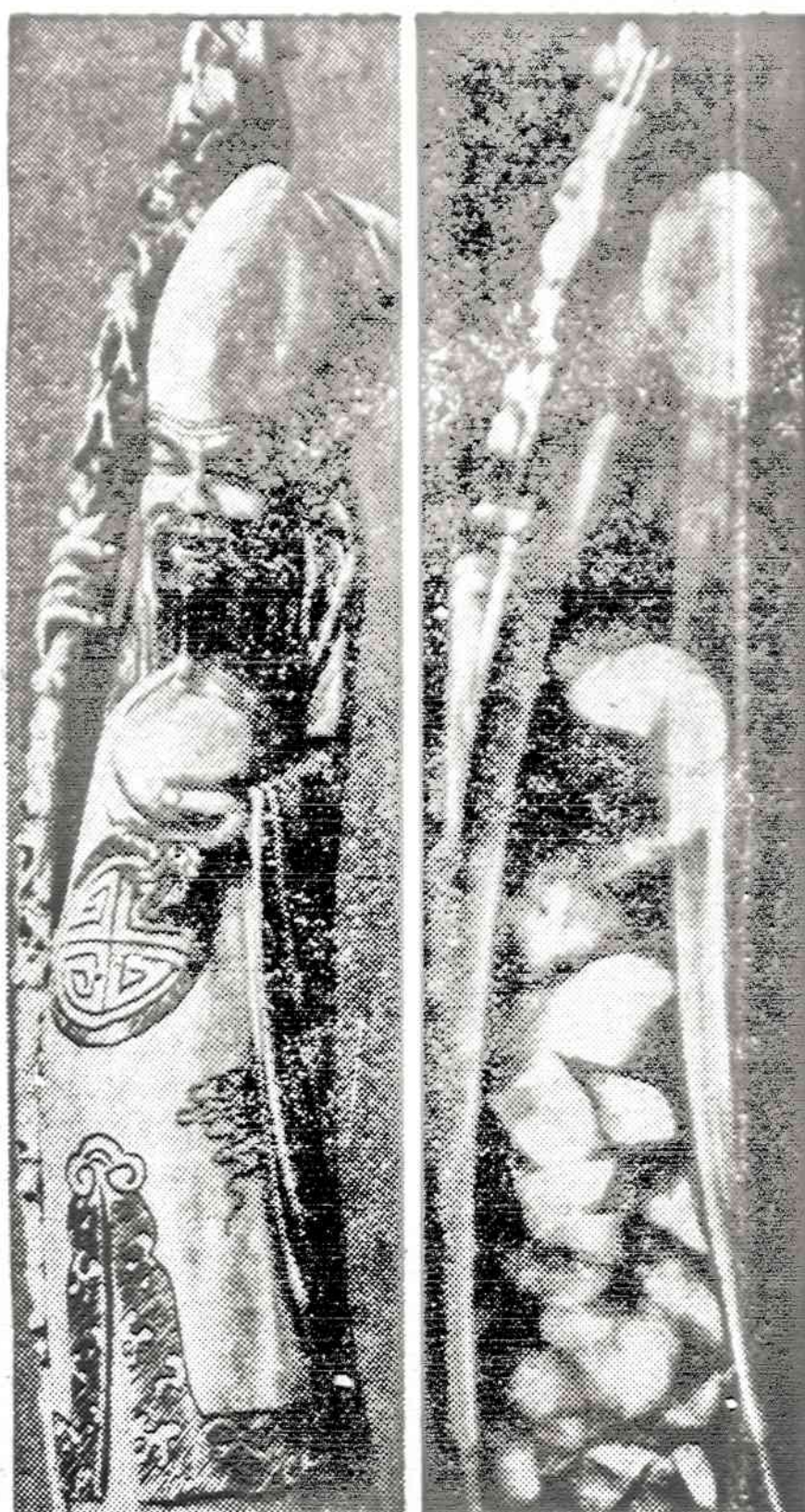
NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vaju proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Kolekcionieriai dažnai būna apgaunami nesąžiningų pirklių. Kairėje matoma sen brangi dramblio kaulo statula, kuri peršviesta rentgeno spinduliais pasirodė esanti tuščia vidurė, su viduje prikimštais akmenukais, kurie padidino statulos svorį. Dėka radiografijos, pirkėjai gali išvengti apgavysčių.

CICERO

Lietuvių Namų savininkų klubas turėjo savo narių susirinkimą šio mėnesio 8 dieną parapijos svetainėje 15 St. ir 49 Ct. Mažai tesusirinko. Tai apsilėidimas — nerangumas. Kolonijos klestėjimas priklauso nuo pačių gyventojų, ypač nuo namų savininkų.

Klubo valdyba savo užduotį atlieka. Šiame susirinkime turėjo svečių P. Galvą su paskaita. Kaip profesorius savo užduotį gražiai atliko. Su paklausimais užėmė apie valandą laiko. Kai kurios moterėlės pradėjo nerimauti.

Klubo valdyba pranešė apie ruošiamą balių ir išdalino tiketus. Balius su laimėjimais bus ateinančio gruodžio mėn. 7 d. adresu 15 St. ir 49 Av. Čia vėl kilo nesupratimas — užmetimas valdybai — susirinkimui parapijos svetainėje, o balius kitur. Tai nei šis nei tas. Netvarka.

St. Anthony Savings 52 metų jubiliejaus laukia. Įvyks 26 šio mėnesio. Bus išdalinta gausios dovanos. Vadovybė ruošiasi savo klientus patenkinti. Aišku, tas gaus, kas ateis, nes visi neprašomi registruotis ir būti minėta dieną prie bendrovės raštinės. Jei Dievulis laikys sveiką, tai ir aš būsiu.

PADEKIME IŠRINKTI K. OKSA

Sanitarinio Distrikto Patikėtinio pareigoms
1974 m. lapkričio 5 dieną

Jūsų parama šiandien yra reikalinga Okso rinkiminei kampanijai. Metropolitan Sanitary District įskaito ne tik Chicago miestą, bet 116 priemiesčių, esančių Illinois Cook apskrityje. Virš penkių milijonų žmonių gyvena šioje srityje.

Mes turime turėti atsakingoms pareigoms išrinkti lietuvi, kad JAV vyriausybė išklaustų mūsų balso. Prašome padėti šiandien.

Siųskite savo paramą šiandien, kiek galite. Politinės kampanijos aukas galima nurašyti mokesčių lakštuose, jei vienam asmeniui duodate ne daugiau \$50 į metus. Aukus siųskite šiuo adresu:

OKSAS FOR SANITARY DISTRICT
CITIZENS COMMITTEE
10520 S. Hamilton Ave.
Chicago, Ill. 60643

Brangus Kazimierai:

Pridedu \$..... auką rinkiminei kampanijai. Sekmės.

VARDAS, PAVARDE

ADRESAS

CITY STATE ZIP

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE MECHANIC
Experienced on bakery machinery. Permanent position. Union wages plus benefits. Must be willing to work nights. 261-6000

MISCELLANEOUS

Ivairūs ualykai

BALTIC APARTMENTS

CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2-jų miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Artai paplūdimio, krautuvų ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suagusiems, be naminių gyvuliukų. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 360-8766

BUSINESS CHANCES

Biznio Proges

SENATVĖ VERCIA ISNUOMOTI arba parduoti Melrose Parke gerą biznį darantį ir geroje biznio vietoje esančią taverą ir gyvenamą namą.

100 BROADWAY
ANA NICKAS
Tel. rytai: 343-6027

sį smarkus drebėjimas įvyko šiaurinėje Peru dalyje, kur žuvo apie 40,000 žmonių.

Dabartiname drebėjime žuvusių surinkta 46 žmonės ir daugiau kaip 1,000 žmonių sužeista. Nukentėjusiose vietose paskelbtas bėdos stovis.

Žmonės 1970 metų drebėjimo sutorizuoti, vos naują drebėjimą pajutę greičiausiai išbėgo į gatves ir galbūt dėl to palyginti taip nedaug jų žuvo.

Iš miestų miestelių nukentėjo minėtoji Canete, kur 60 nuominių namų ir policijos vyr. būstinė sugrauta, toliau Calao, Lurin ir Lima.

Prie Callao ir Pisco Pacifiko okeanas per 150 metrų atsitraukė atgal.

Praeitą savaitgalį nužudyta 20 žmonių

Nuo šeštadienio pradžios, spalio 12 d. pirmos valandos, rytu iki sekmadienio vakaro 7 valandos Chicagoje priskaičiuota 20 žmogžudysčių: 16 žmonių užmušta šaunamais ginklais, likusieji 4 peiliais. Viso užpuolimų peiliais per tą savaitgalį buvo 14, toks pat skaičius — 14 per tą laiką išsivartauta. Chicago policijos viršininkas James Rochford pareiškė, kad jis remia pastangas visose JAV bėse uždrausti rankinius šaunamų ginklus.

Siūlo uždrausti šovinius

Chicago miesto valdyboje gyvai svarstomas sumanymas uždrausti gamybą ir pardavinėjimą šovinių rankiniams ginklams — revolveriams, pistoletams ir kt.

Policijos viršininko James M. Rochford pranešimu, Chicagoje yra įregistruoti 542,000 šaunamų ginklų, o kiek yra neregistruotų, jis atsisakė net spėti.

Karvių pasivaikščiojimas

Sekmadienio naktį 86 karvės, radusios aptvaro vartus prie Lincoln Meat Co. skerdyklos, 3804 So. Halsted St., atidarys išėjo laukan ir vienas jų būrys patraukė iki Ashland Ave., kitas iki Dan Ryan greitkelio ir dar viena grupė nuėjo Penn Central geležinkelio bėgiais iki 47 St. ir Shield Ave. Karvės vargai negalai buvo surankiotos, bet viena karvė, kuri bebėgdama nusilaužė kojas, teko nušauti.

Nustatyta, kad karvių aptvaro vartus atidarė vaikai "vandalai".

Loterijos laimėjimai laimingi ir parduvejai

Krautuvės, kurios parduvinėja Illinois valstybinės loterijos tiketus, patyrė, kad biznis žymiai pagerėjo ty krautuvų, kuriose buvo parduoti laimėjusieji tiketai. Pavyzdžiui, Joseph Bar-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKETIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkinyš nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

zano užieigoje Deerhead Inn, kur buvo parduotas milijoną dolerių laimėjęs tiketas, nuo tos dienos biznis pagerėjo dvigubai.

Pats Barzano už leimingojo tiketo pardavinimą gauna \$10,000 bonusą.

Pėsčiomis aplink pasaulį

Amerikietis D. Kunst su broliu John 1970 m. birželio 20 dieną iš mažo Waseka miestelio, Minnesotoje išvyko pėsčiomis aplink pasaulį. Jiedu 1972 m. jau buvo nuėję į Afganistaną, kur plėšikai Johną nušovė ir Davidą sužeidė, bet kelionės nenutraukė. Žuvusio brolio vietą užėmė kitas brolis Peter, ir pagaliau po 4 metų šiomis dienomis abudu broliai sveiki gyvi grįžo į savo miestelį Waseka, kur gyventojų buvo sutikti varpais skambinant.

Priimtuvėse įvyko "suvenyrų" aukejonas: už Davido nu dėvėtus batus kaina įvartyta — už kairįjį batą \$150, už dešinį — \$170.

David žada rašyti knygą, tik neranda leidėjo, kurs galėtų autoriui avansuoti iš anksto \$10,000.

◆ Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Žemaičio vandenvardžius ir piliakalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąjūdys aspektus.

Nurodo būdus, kaip išsilaisvinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsiuntus nurodytą sumą čekį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Talsymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: 2REpublic 7-1941

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJENAS

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūrų garažas. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkstanciais galima paskola.

4 1/2 KAMBARIŲ 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laisvas užimt. Marquette Parke. \$22,500.

2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Pulkus namas. Graži apylinkė. 67-ta ir Kedzie. \$37,500.

4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai besmunte, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 6, atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžiūrėjus ir pastatrus.

6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. — \$17,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų. \$29,000.

2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas. Marquette Parke. \$15,500.

ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 bloki nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$26,600.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus loto. 2 butai. Gražūs 6 kambarių yrišų ir 3 kambarių butas sausam beismante, Garažas, Arti parko. \$21,900.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D. M. E. SIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$112 metams automobilio

Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto dšromi ir liudijami vertimai.

Pildomi pilietybės pareiškimai ir

kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Teief. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nuda-

žomi. Darbas atliekamas sąžiningai

ir gerai. prityrusiu darbininku.

Kainos nebrangios.

3512-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbašauskas, sav.